

1. 11 listopada – co to za dzień?

a. 1. Cele lekcji

Cel ogólny: Kształtowanie właściwego stosunku do dziejów Polski.

i. a) Wiadomości

- Uczeń wie, jakie święto obchodzimy 11 listopada.
- Uczeń wie, co to jest *Mazurek Dąbrowskiego*.

ii. b) Umiejętności

- Uczeń potrafi udzielać odpowiedzi na pytania na podstawie przeczytanego tekstu.
- Uczeń potrafi zaśpiewać hymn państwowy.

b. 2. Metoda i forma pracy

Metoda pracy:

- Pogadanka
- Burza mózgów

Forma pracy:

- Indywidualna
- Zbiorowa

c. 3. Środki dydaktyczne

Magnetofon i nagranie Mazurka Dąbrowskiego

Materiały plastyczne (flamastry, arkusz szarego papieru)

Tekst opowiadania Bohdana Wróblewskiego *11 listopada* dla każdego ucznia

d. 4. Przebieg lekcji

i. a) Faza przygotowawcza

Burza mózgów:

Nauczyciel zadaje uczniom pytanie: Czy wiecie, jakie święto obchodzimy 11 listopada? Chętni uczniowie udzielają odpowiedzi na pytanie i zapisują je na arkuszu papieru.

ii. b) Faza realizacyjna

1. Krótki wykład – *O hymnie słów kilka*.

Hymn państwowy wykonuje się w uroczystych momentach. Śpiewamy go w postawie na baczność. Słowa tej piosenki napisał Józef Wybicki w 1797 roku. Autor melodii jest nieznany. Niektórzy uważają, że *Mazurka* skomponował hetman litewski Michał Kleofas Ogiński – dyplomata, podróżnik, autor licznych polonezów.

W czasach niewoli pieśń ta stała się symbolem nieugiętego ducha narodowego. Po zdobyciu niepodległości (po I wojnie światowej) została zatwierdzona przez sejm ustawodawczy jako hymn

państwa polskiego. Nazwa *Mazurek Dąbrowskiego* wzięła się od nazwiska generała Jana Henryka Dąbrowskiego dowódcy legionów – oddziałów polskich we Włoszech, gdzie schroniło się wielu polskich patriotów, gdy nasz kraj utracił niepodległość w 1795 r. Legiony walczyły u boku armii francuskiej dowodzonej przez generała Napoleona Bonaparte. Potem miały dojść do kraju i przywrócić mu wolność.

2. Na zakończenie wykładu nauczyciel rozdaje uczniom kartki z tekstem hymnu (załącznik 1).

Nauczyciel czyta tekst uczniom, a następnie włącza nagranie Mazurka Dąbrowskiego. Po dwukrotnym wysłuchaniu hymnu, uczniowie wraz z nauczycielem, stojąc na baczność, śpiewają hymn.

3. Pogadanka na temat odzyskania niepodległości.

Nauczyciel rozdaje uczniom tekst opowiadania Bohdana Wróblewskiego *11 listopada* (Opowiadanie znajduje się w książce H. Małkowska-Zegadło, M. Bober-Pełzowska, *Język polski. Całoroczna podróż. Klasa 3*, Wydawnictwo JUKA, Łódź 1999, strona 86). Uczniowie zapoznają się z tekstem dwa razy. Najpierw głośno czyta nauczyciel, następnie uczniowie samodzielnie.

Propozycje pytań do uczniów po zapoznaniu się z tekstem:

- O czym jest opowiadanie?
- Kto jest bohaterem opowiadania?
- Co oznacza niepodległość?
- Dlaczego święto Odzyskania Niepodległości ma tak wielkie znaczenie dla Polaków?
- W tekście jest mowa o marszałku Józefie Piłsudskim, co wiecie o słynnym Polaku?

iii. c) Faza podsumowująca

Nauczyciel podaje uczniom krótką notatkę o święcie Odzyskania Niepodległości (załącznik 2).

e. 5. Bibliografia

1. Małkowska-Zegadło H., Bober-Pełzowska M., *Język polski. Całoroczna podróż. Klasa 3*, Wydawnictwo JUKA, Łódź 1999.
2. Tomaszewska M., *Muzyka Podręcznik dla klasy III szkoły podstawowej*, Wydawnictwo M. Rożak, Gdańsk 1998
3. <http://www.wsipnet.pl/kluby/szkola.html?n=&kto=18&id=3639&k1=>

f. 6. Załączniki

i. a) Materiały dla nauczyciela do wykorzystania w wykładzie – O hymnie słów kilka

Załącznik 1

Mazurek Dąbrowskiego, czyli hymn państwowy Rzeczypospolitej Polski

Jeszcze Polska nie zginęła,
Kiedy my żyjemy,
Co nam obca przemoc wzięła,
Szablą odbierzemy.

Marsz, marsz, Dąbrowski,

Z ziemi włoskiej do Polski,
Za twoim przewodem ,
Złączym się z narodem.

Przejdziem Wisłę, przejdziem Wartę,
Będziem Polakami,
Dał nam przykład Bonaparte,
Jak zwyciężać mamy.

Marsz, marsz ...

Jak Czarniecki do Poznania
Po szwedzkim zaborze,
Dla ojczyzny ratowania
Wrócim się przez morze.

Marsz , marsz ...

Mówił ojciec do swej Basi
Cały zapłakany:
„Słuchaj jeno, pono nasi
Biją w tarabany”

Marsz , marsz ...

ii. b) Materiały dla nauczyciela do wykorzystania w fazie podsumowującej

Załącznik 2

Notatka:

11 listopada obchodzimy Narodowe Święto Niepodległości. W 1795 roku Polska straciła niepodległość w wyniku trzech rozbiorów – państwa sąsiednie: Prusy, Austria i Rosja podzieliły terytorium Polski między siebie i tłumiły wszelkie akty polskości. Dopiero po 123 latach niewoli, po zakończeniu I wojny światowej, udało się odzyskać wolną ojczyznę. W 1937 roku weszła w życie ustawa *O święcie niepodległości*, czyniąca z dnia 11 listopada święto państwowe. Po II wojnie światowej Dzień Niepodległości obchodzono 22 lipca. Od kilku lat ponownie świętujemy odzyskanie niepodległości 11 listopada.

g. 7. Czas trwania lekcji

45 minut

h. 8. Uwagi do scenariusza

Scenariusz lekcji nauczania zintegrowanego jest przeznaczony dla klasy trzeciej szkoły podstawowej.